

CONCURSUL ȘCOLAR NAȚIONAL DE COMPETENȚĂ ȘI PERFORMANȚĂ COMPER

EDIȚIA 2019-2020 / ETAPA I – 23 ianuarie 2020

COMPER – LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, CLASA a V-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timpul efectiv de lucru este de 90 de minute.

Citește cu atenție textele care urmează, apoi bifează în grilă răspunsurile corecte la întrebările propuse:

A. *Pe Maria am cunoscut-o în urmă cu patru ani, pe când era la grădiniță. De atunci era un copil pasionat de lectură. [...]*

Acum are 9 ani și jumătate, este elevă în clasa a III-a, la școala gimnazială I. G. Duca din București, și citește pe rupe. Mi-a mai împrumutat și mie cărți de-ale ei, cele pe care eu nu am avut ocazia să le citesc când am fost mică. [...]

Așa mi-a venit ideea să stăm de vorbă și să scriem aici ce ne-a trecut prin cap vizavi de universul cărților. [...]

— Când și cum a început călătoria ta în lumea cărților?

— *Am învățat să citesc la vârsta de 6 ani. Încă de la grădiniță, începusem să cunosc literele de tipar și eram atrasă de cărți. La început, le răsfoiam cu bucuria de a le descoperi poveștile privind imaginile sau ascultând ceea ce îmi citeau părinții sau bunicii mei. Erau povești care îmi plăcuseră atât de mult, încât le puteam spune pe de rost, ca pe o poezie, tata chiar m-a înregistrat, în căsuța noastră de la Șirnea, pe când spuneam una pe dinafară.*

— *Îți mai amintești care a fost prima carte pe care ai citit-o? (Au trecut, totuși, trei ani de când ai învățat să citești.)*

— *Jeff Kinney, Jurnalul unui puști, primul volum. Mi s-a părut a fi o carte foarte amuzantă și am continuat să citesc volume din această serie, atât în română, cât și în engleză (după ce am început să mă descurc mai bine în această limbă).*

— *Câte cărți ai citit până acum? Dă-ne câteva titluri dintre preferatele tale.*

— *Nu pot spune cu exactitate. Probabil câteva sute. Aventurile lui Habarnam și ale prietenilor săi, de Nikolai Nosov; Poveste fără sfârșit, de Michael Ende; Minunea, de R. J. Palacio; [...] toate cărțile semnate de Roald Dahl, pe care le-am putut găsi în limba română sau în engleză.*

(Eli Bădică, *De vorbă cu un copil pasionat de lectură: Maria, 9 ani - „Lectura este o mașină miraculoasă“*, fragment preluat de pe site-ul <https://www.bookaholic.ro>)

B. *Cartea zăcu acolo mult timp, mirosind rău și tot mai rău. De cum intra cineva în anticariat, de cum i se părea că se apropie cineva de ea și, mai ales, din clipa în care simțea că ar putea s-o aleagă cineva, ei bine, începea să miroasă atât de puternic, încât i-ar fi alungat și pe cei trei purceluși din cocinile lor. Astfel încât clienții începură să ocolească anticariatul. [...]*

Dar iată că, într-o bună zi, intră în anticariat o fetiță. Micuță-micuță, cu două codițe, dintre care una pe jumătate desfăcută, cu șorțulețul șifonat și cu șiretul de la unul dintre pantofi târându-se în urma ei ca o codiță lungă-lungă. Fetița ducea în spinare, gâfâind, un ghiozdan de două ori mai mare decât ea. Era nepoata anticarului. Trecea ea din când în când pe la magazin, dar nu prea des. Pe de o parte, fiindcă nu-i plăcea să citească, iar pe de altă parte, fiindcă bunicul o certa mereu. „Uită-te la surioara ta geamănă“, îi spunea el, „vezi ce harnică e, și ce ordonată?“. Fetița se ducea și se uita, însă niciodată nu i se părea că surioara ei e chiar atât de grozavă încât să te obosești să semeni cu ea.

Ei bine, tocmai această nepoțică se învărti în ziua aceea prin tot anticariatul, răsfoi într-o doară mai tot ce se putea răsfoi și în cele din urmă ajunse și la cartea noastră. De cum o atinse, cartea se zgribuli și începu să miroasă urât. [...]

Dar a doua zi, micuța se înființă iar. A treia zi la fel. Încet-încet, trecu și la rândurile scrise, silabisi azi un cuvânt, mâine o propoziție, și uite-așa, de unde nici nu voia s-audă de citit, după o săptămână, era în stare să citească absolut singură o poveste de aproape trei pagini.

(Caius Dobrescu, *Cartea care mirosea urât*, în vol. *Care-i faza cu cititul?*)

C. — *Deci despre ce jocuri e vorba mai exact?*

— *Nu știi, răspunse Akimi. Chestii distractive din cărți, presupun.*

— *Și ai idee dacă biblioteca asta nouă are și computere la fel de noi?*

— *Mai mult ca sigur.*

— *Wi-Fi?*

— *Probabil.*

Kyle încuviință tăcut.

— *Și toate astea se petrec vineri noaptea?*

— *Dap.*

— *Akimi, cred că tocmai am descoperit o cale de a-mi scurta cea mai recentă pedepsiune.*

— *Cea mai recentă ce?*

— *Lipsirea mea de jocuri parental-disciplinară.*

Kyle socoti că a fi încuiat într-o bibliotecă cu computere era o idee preferabilă oricând variantei de a sta pe-acasă fără niciun fel de acces la jocuri. [...]

Între timp, în alt colț al orașului, Charles Chilton, în biblioteca tatălui său, își finisa eseul suplimentar, împreună cu studentul care fusese angajat special să-l ajute. [...]

— *Zi-mi și mie o expresie pretențioasă pentru „bibliotecă”, îl rugă Charles pe meditator. Profii adoră expresiile pretențioase.*

— *Tezaur cu cărți.*

— *Se poate mai pretențios?*

— *Ăă, așezământ.*

— *Perfect! E un cuvânt așa ciudat, că vor trebui să-l caute în dicționar.*

Charles modifică propoziția, salvă fișierul și printă documentul.

— *Cred că tatăl tău citește o groază, spuse meditatorul lui, admirând rafturile cu cărți legate în piele ce se înșirau de-a lungul pereților din biblioteca personală a domnului Chilton.*

— *Cunoașterea înseamnă putere, spuse Charles. Aceasta este una dintre filosofii fundamentale ale familiei noastre.*

(Chris Grabenstein, *Evadare din biblioteca domnului Lemoncello*)

STANDARD

1. După cum reiese din textul **A**, prima carte citită de Maria a fost:

a. *Minunea;*

b. *Aventurile lui Habarnam și ale prietenilor săi;*

c. *Jurnalul unui puști;* **d.** *Poveste fără sfârșit.*

2. Vârsta la care a învățat să citească Maria, fetița menționată în textul **A**, este:

a. 5 ani;

b. 6 ani;

c. 7 ani;

d. 8 ani.

3. Fetița din textul **B** reușește, după o săptămână în care vizitează anticariatul:
- să se apropie de cartea care mirosea urât;
 - să ia în seamă sfatul bunicului referitor la sora ei geamănă;
 - să citească sigură o poveste de trei pagini;
 - să devină ordonată.
4. Kyle, personajul din textul **C**, consideră că:
- tatăl său citește foarte mult;
 - orice bibliotecă ar trebui să aibă computere și o rețea Wi-Fi;
 - a fi închis într-o bibliotecă cu computere este preferabil variantei de a sta acasă;
 - profesorii preferă expresiile pretențioase.
5. Un cuvânt din textul **C** care reprezintă o abatere de la normele limbii literare este:
- tezaur;
 - așezământ;
 - meditator;
 - profii.
6. O structură din textul **B** care cuprinde indici de timp este:
- cartea zăcu acolo...;
 - i se părea că se apropie cineva de ea...;
 - într-o bună zi...;
 - o poveste de aproape trei pagini.
7. Sunt așezate în ordine alfabetică toate cuvintele din varianta de răspuns:
- parental, petrece, pretențios, putere;
 - alege, anticariat, apropierea, aceea;
 - cărți, călătorie, citi, copil;
 - dicționar, expresie, document, raft.
8. Sinonimul potrivit pentru sensul din text al cuvântului subliniat în secvența *Mi s-a părut a fi o carte foarte amuzantă* este:
- antrenantă;
 - poznașă;
 - nemaipomenită;
 - veselă.
9. Antonimul potrivit pentru sensul din text al cuvântului subliniat în secvența *Micuță-micuță, cu două codițe, dintre care una pe jumătate desfăcută* este:
- despletită;
 - răsfirată;
 - împletită;
 - rărită.
10. Cuvintele *exactitate (1)*; *certa (2)*; *aceasta (3)* au, în ordine:
- 10 litere, 11 sunete (1); 5 litere, 5 sunete (2); 7 litere, 6 sunete (3);
 - 10 litere, 11 sunete (1); 5 litere, 4 sunete (2); 7 litere, 6 sunete (3);
 - 10 litere, 10 sunete (1); 5 litere, 5 sunete (2); 7 litere, 6 sunete (3);
 - 10 litere, 11 sunete (1); 5 litere, 5 sunete (2); 7 litere, 7 sunete (3);
11. Numărul silabelor din cuvintele: *lectură*, *purceluși*, *fundamentale* este corect indicat în varianta de răspuns:
- lectură: 3, purceluși: 3, fundamentale: 6;
 - lectură: 3, purceluși: 4, fundamentale: 5;
 - lectură: 4, purceluși: 3, fundamentale: 5;
 - lectură: 3, purceluși: 3, fundamentale: 5.

- 12.** Sunt marcate corect silabele accentuate în varianta de răspuns:
- literele, probabil, șifonat, suplimentar;*
 - literele, probabil, șifonat, suplimentar;*
 - literele, probabil, șifonat, suplimentar;*
 - literele, probabil, șifonat, suplimentar.*
- 13.** Meditatorul lui Charles, din textul C, admiră biblioteca personală a domnului Chiltington deoarece:
- îi place principiul după care se conduce familia lui Charles;
 - este impresionat de dimensiunea acesteia;
 - Charles are o exprimare elegantă;
 - îi oferă și lui prilejul de a citi numeroase cărți.
- 14.** O idee principală care se poate desprinde din textul B este:
- O fetiță începe să citească dintr-o carte care mirosea urât.
 - O fetiță neîngrijită intră în anticariatul bunicului ei.
 - Nepoata anticarului are un ghiozdan foarte greu.
 - Bunicul își îndeamnă nepoata să ia exemplul surorii ei gemene.
- 15.** În textele A și C au atât rolul de vorbitor (emițător), cât și de ascultător (receptor):
- numai Maria, Akimi și Charles;
 - numai Charles și Akimi;
 - numai Akimi, Kyle și Charles;
 - Maria, Akimi, Kyle, Charles, meditatorul lui Charles.
- 16.** La început, fetița din textul C are, în raport cu cititul, o atitudine care exprimă:
- entuziasm;
 - indiferență;
 - bucurie;
 - interes.

EXCELENȚĂ

- 17.** În textele B și C, apar următoarele aspecte ale unui text narativ:
- există indici de timp și de spațiu, participanții la acțiuni sunt persoane reale.
 - sunt prezentate întâmplări la care nu participă personaje;
 - întâmplările și acțiunile prezentate sunt reale;
 - există întâmplări, personaje, indici de timp și de spațiu;
- 18.** Textele A și B au în comun prezentarea:
- atitudinii unor copii în raport cu lectura unor cărți;
 - reacției copiilor la descoperirea unor cărți;
 - unor sentimente trăite de copii în legătură cu o etapă din viața lor;
 - atitudinii unor copii în legătură cu obligații impuse de părinți/profesori.

Itemii 1-16 se notează cu câte 5 puncte fiecare; itemii 17-18 se notează cu câte 10 puncte fiecare.
Total: 100 de puncte.